

บทความวิจัยเรื่อง

การนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปสู่การปฏิบัติ
ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างปี พ.ศ.2560-2561

ภานุพงศ์ ยะโสธร
รองศาสตราจารย์ อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ 2) ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ในฐานะเป็นผู้รับ และการสนับสนุนการนำนโยบายป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ ผู้อำนวยการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโครงการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะผู้รับนโยบายป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติในระดับปฏิบัติการ จำนวน 9 คน โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แล้วจึงทำการถอดความ และวิเคราะห์สรุปข้อมูล ในลักษณะพรรณนา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของการดำเนินการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า อยู่ที่ปัจจัย 4 ประการ คือ 1) ความชัดเจนของนโยบาย 2) สมรรถนะขององค์กร ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ โครงสร้างองค์การ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ 3) การวางแผนและการควบคุม ประกอบไปด้วย ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน ความร่วมมือ หรือต่อต้านของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ความสามารถในการกำหนดโครงสร้าง การยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย และ 4) การเคลื่อนไหวทางสังคม และการเมือง ประกอบไปด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การสนับสนุนจากภาคประชาชน การสนับสนุนจากการเมือง และการสนับสนุนจากสื่อมวลชน และพบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคในการนำนโยบายการไปสู่การปฏิบัติ คือ 1) กฎหมาย อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน 2) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร เนื่องจากการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าทั่วประเทศ ทำให้ปริมาณวัคซีนขาดตลาด และมีปริมาณไม่เพียงพอกับการให้บริการ อีกทั้งจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อกับภารกิจที่ต้องดำเนินการ 3) การต่อต้านจากกลุ่มองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือกลุ่ม NGO ที่เข้ามาขัดขวางการดำเนินการต่างๆ ในด้านสวัสดิภาพสัตว์

ที่มาและความสำคัญ

โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) เป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อระบบประสาท ซึ่งเข้าสู่มนุษย์จากทางน้ำลายของสัตว์ที่ติดเชื้อ ซึ่งในปัจจุบันพบว่า สุนัข และแมว เป็นสัตว์พาหะในการนำ

โรคพิษสุนัขบ้าสู่มนุษย์ ซึ่งในอดีตประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากโรคนี้นี้ประมาณ 300-400 รายต่อปี ทำให้องค์กรต่างๆมีการรณรงค์ร่วมมือกัน โดยดำเนินการส่งเสริมให้มีการควบคุมสุนัขจรจัด การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์เลี้ยง โดยมีเป้าหมายในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้มากกว่าร้อยละ 80 ของสุนัขเลี้ยงทั้งหมด (ธีระพงษ์ ตันทวีเชียร, 2560)

จากการสำรวจการเนิ่นงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของประเทศไทย ที่ผ่านมาพบว่าโรคพิษสุนัขบ้า ยังคงเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อคน สัตว์ และเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และด้วยพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยและสรรพชีวิต ทรงห่วงใยการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในระดับชาติ โดยมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย ทำให้รัฐเร่งให้ความสำคัญ และความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน แผนยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นได้ทั้งคนและสัตว์ (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2552)

ดังนั้น ผู้จัดทำจึงมองเห็นว่า ประเทศไทยยังมีการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ โดยเฉพาะสุนัข ทำให้ประชาชนมีความเสี่ยงสูงต่อการถูกสัตว์พาหะกัด ซึ่งมีแนวโน้มที่มีจำนวนลดลง จนเมื่อปี 2558 เป็นต้นมา พบการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าที่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่กับพบการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า โดยพบการเสียชีวิตของประชาชน จึงทำให้ผู้จัดทำวิจัยเกิดคำถามถึงว่า ปัจจัยใดที่มีผลต่อความสำเร็จ และเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติในการจัดการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในช่วงปี 2560-2561 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในช่วงปี 2560-2561 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในการจัดการ และป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในช่วงปี 2560-2561 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติในการจัดการ และป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในช่วงปี 2560-2561 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตการศึกษา

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วยข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จ และอุปสรรคที่มีผลต่อการ การนำนโยบายไปปฏิบัติในการจัดการ และป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในช่วงปี 2560-2561 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเก็บข้อมูลจากเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้บางพอสมควร ก่อนนำข้อมูลไปสัมภาษณ์

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา** ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ทำการศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ขอบเขตด้านเวลาในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปสู่การปฏิบัติ ในช่วง ระยะเวลา ตั้งแต่ 1 มกราคม 2560 - 31 ธันวาคม 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการ และป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในช่วงปี 2560 – 2561 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อให้ทราบถึง อุปสรรคต่างๆในการดำเนินงานจริงของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ในการจัดการ และป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในช่วงปี 2560 – 2561 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในทัศนคติของผู้ปฏิบัติในพื้นที่จริง และสามารถทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และพระราชบัญญัติ เป็นส่วนประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นองค์ประกอบรวม และเชื่อถือได้ และทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจริงในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ที่ให้สัมภาษณ์ และให้ทางสำนักบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์
2. ขั้นตอนระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มต้นตั้งแต่การเดินทางไปสัมภาษณ์จนถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนหลังการสัมภาษณ์ จัดระเบียบข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมจากการให้สัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ อภิปรายผล และสรุปข้อเสนอนี้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ แล้วถอดบทสนทนา และลำดับเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์แยกเป็นประเด็นข้อคำถาม จากนั้นจึงทำการถอดความ และวิเคราะห์สรุปข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยนำมาสรุปในลักษณะของการพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ความสำเร็จของการดำเนินการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ที่ปัจจัย 4 ประการ คือ 1) ความชัดเจนของนโยบาย ในการกำหนดคุณสมบัติ และการมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละองค์การดำเนินการไม่ชัดเจน ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เกิดความไม่มั่นใจในขั้นตอนการดำเนิน เพื่อยุติการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า

ให้หมดไป 2) สมรรถนะขององค์การ ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ โครงสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปสู่การปฏิบัติ 3) การวางแผนและการควบคุม คือ ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน ความร่วมมือ หรือต่อต้านของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ความสามารถในการกำหนดโครงสร้าง การยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย และ4)การเคลื่อนไหวทางสังคม และการเมือง คือ สนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การสนับสนุนจากภาคประชาชน และเอกชน การสนับสนุนจากการเมือง และการสนับสนุนจากสื่อมวลชน แต่ก็ยังพบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปสู่การปฏิบัติ คือ 1) กฎหมาย อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ในการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้หน่วยงานต่างๆดำเนินการอย่างไม่มีความชัดเจน อีกทั้งไม่มีความสอดคล้องกับหลักความเป็นจริงในหลายๆประการ 2) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร เนื่องจากการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าทั่วประเทศ ทำให้ปริมาณวัคซีนขาดตลาด การสั่งซื้อวัคซีนจึงล่าช้า ส่งผลให้มีปริมาณวัคซีนไม่เพียงพอกับการให้บริการ อีกทั้งจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอกับภารกิจที่ต้องดำเนินการ 3) การต่อต้านจากกลุ่มองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือกลุ่ม NGO ที่เข้ามาขัดขวางการดำเนินการด้านสวัสดิภาพสัตว์

อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติยังไม่มี ความชัดเจนในการกำหนดคุณสมบัติ และการมอบหมายหน้าที่ให้หน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการ อีกทั้งไม่มีการกำหนดวิธีการในการดำเนินการ เพื่อยุติการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ อาคม ใจแก้ว (2533) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือจุดมุ่งหมายจะต้องชัดเจน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จัทรศร (2542) ที่กล่าวถึง การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยตัวแบบ ยึดหลักเหตุผล ว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะประสบความสำเร็จได้ หากนโยบายนั้นมีรูปแบบ แนวทาง วิธีการ ระบบหรือขั้นตอน ในการปฏิบัติที่ชัดเจน ก็จะนำองค์กร หรือหน่วยงานประสบความสำเร็จ

2. จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการด้านสมรรถนะองค์การ ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ โครงสร้างองค์การ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ :ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ล้วนเป็น องค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปสู่การปฏิบัติ โดยเห็นได้จาก หลายๆหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงานเมื่อเทียบกับภาระงานที่ต้องดำเนินการ และบุคลากรไม่ได้ทำงานเพียงด้านเดียว นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณในการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติมีปริมาณที่เพียงพอ

จากการสนับสนุนจากส่วนกลาง และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีการสั่งซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ล่าช้า ทำให้มีปริมาณวัสดุไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรร (2542) ได้กล่าวถึง การจัดการด้านสมรรถนะ องค์กร ในตัวแบบทางการจัดการ ซึ่งสมรรถนะขององค์กรจะเป็นปัจจัยที่มีหน้าที่ รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หากโครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสมกับภาระในการ รับผิดชอบต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย พร้อมทั้งมีงบประมาณที่จะใช้ในการ ดำเนินการอย่างเพียงพอ และความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมไปถึง สถานที่ในการดำเนินงาน ต้องเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ให้มีความสะดวกรวดเร็ว

3. จากผลการวิจัย พบว่า การวางแผนและการควบคุมภายในองค์กร ที่ประกอบไปด้วย ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน ความร่วมมือ หรือต่อต้านของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ความสามารถในการกำหนดโครงสร้าง การยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย ซึ่งในส่วน ของการปฏิบัติงาน พบว่า นโยบายที่ถูกกำหนดมาจากส่วนกลางเป็นลักษณะกว้างๆ กำหนดมา เพื่อใช้ทุกพื้นที่ในประเทศ ทำให้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเหมือนกัน ในแต่ละพื้นที่ ด้วยมีวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจของ หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติตามแนวทางของ กระทรวง มหาดไทย ในขณะที่งานด้านปศุสัตว์ เป็นการปฏิบัติงานตามแนวทางของกรมปศุสัตว์ และกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ไม่มีความเข้าใจในการดำเนินการ ปฏิบัติที่มากเพียงพอ

4. จากผลการวิจัย พบว่า การเคลื่อนไหวทางสังคม และการเมือง ที่ประกอบไปด้วย การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การสนับสนุนจากภาคประชาชน และเอกชน การสนับสนุน จากการเมือง และการสนับสนุนจากสื่อมวลชน โดยจะเห็นว่าการเคลื่อนไหวทางสังคม และการเมืองเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ เพราะประชาชนจะช่วยเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแบบปากต่อปาก อีกทั้งมีการสนับสนุนของรัฐบาลในการดำเนินการตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจาก โรคพิษสุนัขบ้า รวมไปถึงความสามารถในการติดต่อประสานงานแบบเครือข่าย

จากการศึกษา พบว่า ปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ไปปฏิบัติ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความชัดเจนของกฎหมาย ในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่นำนโยบาย ไปปฏิบัติ เนื่องจากนโยบายมาจากหน่วยงานส่วนกลางที่มีการโอนกระจายอำนาจให้หน่วยงาน อื่นๆ เป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งการนำไปปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมตามที่ กำหนด เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติงานตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย ในขณะที่งานด้านการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นการปฏิบัติงานตามแนวทางของกรมปศุสัตว์

และกระทรวงเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จัทรศร (2542) ที่กล่าวถึง การศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยตัวแบบยึดหลักเหตุผล ว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้ หากนโยบายนั้นมีรูปแบบ แนวทาง วิธีการ ขั้นตอน ตลอดจนปัจจัยกำหนดความสำเร็จ ของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ชัดเจน ก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

2. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร เป็นปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบาย การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เป็นผลมาจากการขาดแคลนทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ รวมไปถึงปริมาณวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ที่ไม่เพียงพอกับปริมาณสัตว์ในพื้นที่ อีกทั้งปัญหาจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และมีบุคลากรมีหลายหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ทั้งงานบริการ ในสำนักงาน และงานภาคสนาม ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วิวัฒน์ หิรัญรักษ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการนำ นโยบายไปปฏิบัติ เป็นเรื่องของปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์กรในด้านงบประมาณ บุคลากร โครงสร้าง วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจของงานด้านสาธารณสุขมูลฐาน ดังนั้น ควรเสริมความรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และควรมีการจัดสรร ทรัพยากรต่างๆให้เพียงพอต่อความต้องการในการปฏิบัติงาน โดยการเพิ่มงบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือต่างให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการปฏิบัติ

3. การต่อต้านของกลุ่มประชาชน โดยเป็นการต่อต้านจากกลุ่มองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือกลุ่ม NGO ในการดำเนินการ และจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ เช่น กลุ่ม Watch Dog Thailand หรือกลุ่มนักร้องรัก ที่เข้ามาขัดขวางการดำเนินงานของ เจ้าหน้าที่ เนื่องจากกลัวเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการทำอันตรายแก่สัตว์ ส่งผลให้การดำเนินการ เป็นไปอย่างล่าช้า

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลต้องกำหนดแนวทางการบูรณาการในการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัข บ้าไปปฏิบัติ ให้ชัดเจน

2. จะต้องการส่งเสริมให้มีการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบไม่มีการเสียค่าธรรมเนียม อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความพร้อม ความเหมาะสม ศักยภาพ งบประมาณ และบุคลากร ของแต่ละท้องถิ่น ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการ การแก้ไขปัญหาเรื่องสัตว์ ในแต่ละท้องถิ่นด้วย

3. ความเข้าใจในการนำนโยบาย และแผนการปฏิบัติงาน ที่มีผลต่อความสำเร็จในการ นำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ

4. การนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ มักมีปัญหาในการดำเนินการ ซึ่งแต่ละปัญหามีความซับซ้อนจึงจำเป็นต้องมีการจัดสรรทรัพยากร ในอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอต่อการดำเนินการในแต่ละด้านจึงจะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพ

5. ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความซับซ้อน อีกทั้งต้องใช้ความสามารถ และความเสียสละ เป็นอย่างมาก จึงจะทำให้การดำเนินการประสบผลสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การแปลงนโยบายการดำเนินการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ ต้องสร้างกลไกการบูรณาการแบบเครือข่าย ร่วมกับทุกหน่วยงาน ในระดับพื้นที่ในทุกเรื่อง ทั้งด้านการวางแผนงาน การให้ความช่วยเหลือ ด้านงบประมาณ ด้านข้อมูล อีกทั้งต้องมีการสร้างกลไกการประสานงานระหว่างเครือข่าย ระหว่างส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคเอกชน ในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ จากการร่วมมือกันของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง

2. เน้นให้องค์การชุมชนมีบทบาท หน้าที่หลักในการนำนโยบายการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไปปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสจัดการแก้ไขปัญหากันในหมู่บ้านตนเอง ในเบื้องต้น รวมถึงให้มีอาสาสมัครในชุมชน เพื่อรับมือกับการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมปศุสัตว์. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อังคระราชกุมารี ปี 2560-2563*. กรุงเทพมหานคร.

ธีระพงษ์ ตัณฑวิเชียร (2560) *โรคพิษสุนัขบ้า และการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า*. หน่วยโรคติดเชื้อ ภาควิชาอายุรศาสตร์, คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สมาคมโรคติดเชื้อแห่งประเทศไทย

วรเดช จันทรศร. (2542). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหายบล็อกและการพิมพ์.

วิวัฒน์ หิรัญรักษ์. (2560). *การนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอไทรทอง จังหวัดนครสวรรค์*, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อาคม ใจแก้ว. (2533). *การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

